

באיל תערוג

פנינים על פרשיות השבוע וליקוטי ענינא דיומא
מרבן של ישראל מרן הגראי"ל שטיינמן שליט"א

גליון 178 | שנה ד' | פרשת לך לך | שנת תשע"ז

פניני הפרשה

הערך העצום של כל מילה

אם מחוט ועד שרוך נעל, ואם אקח מכל אשר לך (יד, כג)

ובמדרש (מובא ברבינו בחיי בראשית ספ"ד) אם מחוט ועד שרוך נעל אמר לו הקב"ה לאברהם: אתה אמרת "אם מחוט", חייך שאני נותן לבניך מצות ציצית שנקרא חוט שנאמר במדבר (טו) ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת ומתרגמינן חוטא דתכלתא, ואתה את בניך במזבח שהיה מוקף בחוט הסיקרא, אתה אמרת: "ועד שרוך נעל" חייך שאני נותן לבניך מצות רצועה של תפילין ומצות אכילת הפסח שכתוב (שמות יב) ונעליכם, ומצות יבמה שכתוב בה (דברים כה) וחלצה נעלו, וכן בלשון נעל אני עתיד ליפרע מעשיו שנאמר (תהלים מ') על אדום אשליך נעלי, וכן בלשון נעל אני משבח את בניך שנאמר (שיר השירים ז') מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב.

בדברי המדרש האלה אמר רבנו שליט"א [בשיחה שאמר בפני קהל אברכים] יש התעוררות עצומה לייקור חשיבותה של כל מילה ובמיוחד מלה אחת של התורה הק', וכל זה צריך להביא אותנו לניצול כל רגע היקר מפז ללימוד התורה הקדושה, ולדבריו אלה הוא הקדים הקדמה וכה היו דבריו: הכל חושבים שרוחניות וגשמיות הם שני דברים נפרדים, אך האמת היא שכל גשמיות קשורה ברוחניות ואין לך דבר שאדם פועל בעניינים הגשמיים שאין בו חלק רוחני, ומכיון שהרוחניות היא דבר נצחי הגשמיות הכרוכה בה נעשית לנצחית, לכן כל מלה של תורה היוצאת מפי האדם מזכה את הלומד בשכר נצחי, וכן כל מצוה וכל הקשור בה אף על פי שהמעשה עצמו הוא גשמי, כי נעשה על ידי הגוף המצוה קושרת אותו לנצחיות, ניקח לדוגמא את דברי חז"ל (פאה פ"א מ"א) אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה ואלו הן כיבוד אב ואם, וגמילות חסדים וכו' הכל שם נצח, אדם הגומל חסד עם חברו ומלוה לו כסף זהו מעשה גשמי הקשור לנצח אם עושה המצוה, ומלוה הוא מרויח נצח ואם חלילה אינו מלוה הוא מאבד נצח, הרי לנו שגם מעשים גשמיים קשורים בנצח לרווח ולהפסד. נמצא שאין לתאר את גודל האחריות הרובצת על האדם בגין מעשיו, הנה במשנה הג"ל נמנות מצוות גדולות מאד כהכנסת כלה והלוית המת ועיון תפילה והבאת שלום בין אדם לחבירו ולבסוף תלמוד תורה כנגד כולם,

ידוע מה שמביא הגר"א מהירושלמי שאפילו מלה אחת של לימוד תורה היא כנגד כולם השכר הנצחי של מצוות תלמוד תורה שניתן על כל מלה. כשנעייך בדברי המדרש על מחוט ועד שרוך נעל יתעצמו הדברים ביתר שאת וביתר עוז, אחרי ששבה אברהם אבינו שבויים רבים במלחמתו עם ארבעת המלכים, בא מלך סדום ואמר לו תן לי הנפש והרכוש קח לך, ואברהם משיב לו אם מחוט ועד שרוך נעל ולא תאמר אני העשרתי את אברהם. בתשובתו נראה שהזכיר בדרך אגב חוט ושרוך נעל, ועל זה הוא זוכה לשכר שלא ישוער: מצות ציצית שהיא קשורה בחוט ונצחיותה היא כה גדולה עד שמצוה זו נחשבת לשקולה כנגד כל המצוות.

חז"ל הק' לא אמרו לנו שאברהם התכוון לזה, מכל מקום אנו למדים מזה מה גדולה היא השפעת מילה שלכאורה אינה קשורה כלל

לרוחניות, ובגינה הוא מקבל כשכר את מצות ציצית לדורי דורות, בנוסף לכך הוא זכה גם לטהרת בניו על ידי המזבח המוקף בחוט הסיקרא, כל זה בגלל שאמר חוט ובזכות שרוך נעל שאמר הקב"ה מבטיחו מצוות תפילין קרבן פסח וחליצה, וגם שיעניש את עשיו וישבח את בני אברהם בלשון נעל, כל זה בזכות מילים בודדות וזכה לדברים רבים כל כך הדברים נוראים ונשגבים [בוודאי שכל דיבור של האבות הק' הוא עולם ומלואו אבל אנו למדים מזה] שאדם אינו יכול לדעת ולשער מהו משקלה של מלה אחת שהוא מוציא מפיו, קל וחומר כאשר המלה היא מלה של תורה שלומה, הרי אין לנו מושג לאיזו נצחיות זוכים על ידי כך בכל רגע מחיינו יכול האדם להביא על עצמו נצחיות כזו ומאיך גיסא גם להיפך חלילה.

החרדים אומר שמצד אחד מצות עשה היא קלה יותר ממצות לא תעשה כי העובר על לא תעשה ענשו גדול מאד, ואף אחרי המיתה אם לא עשה תשובה יענשו בגיהנום, אשר האש שלה היא גדולה פי ששים מאש רגילה, מאיך גיסא ללא תעשה יש תיקון על ידי העונש אבל חסרון של מצות עשה נשאר חסרון לנצח, וזהו הפסד שאין לו שיעור שהרי אין לשער את העונש הגדול בתענוגים שזוכים לו עבור כל מצוה. המסקנה המתבקשת מהדברים שמי שמבטל מתלמודו ואומר לעצמו: לא נורא אם פעם אחת לא למדת, פעם אחת לא קיימתי מצות עשה, מה גדולה היא טעותו שהרי זה עיוות לנצח, אי לזאת יש לראות את חומרת הדבר ולעשות חשבון שבכל רגע ורגע אפשר לזכות לדבר שאי אפשר כלל לתאר, נזכור שבמלים פשוטות שאנו מוציאים מפינו אנו יכולים לפעול גדולות ונצורות עד בלי די.

נמצא שמתגלגלים לידנו אוצרות אדירים של רוחניות ותענוגים שאי אפשר לתארם כלל, כיצד זכה אברהם לאותו עושר רוחני מכח מלה אחת או שתיים על ידי רצונו להתרחק תכלית הריחוק ממשהו שהיה כעין גזל, שהרי מצד הדין הרכוש הגיע לו אך הוא חשש לקחתו. נלמד מכאן עד כמה יש לשים לב לכל מלה ולכל מעשה, ובפרט בני תורה שהדיבור הוא עיקר עיסוקם אי אפשר לתאר מה אפשר לזכות על ידי כך ומה אפשר לאבד, אמנם אין באפשרותנו לזכות כאברהם אבינו במצוות חדשות, אך יכולים להיות בטוחים שלא נקופח אם נקיים או הדברים בוודאי נזכה לעונג שהוא שקול כנגד כל מה שזכה אברהם בזכות המלים שאמר. (ליקוט לקח דעת ע"פ שחת רבנו)

הפרד נא מעלי

רגיל רבנו שליט"א להורות בהרבה פעמים כשיש מחלוקת שהפתרון האמיתי הוא היפרד מעלי, ולדאוג שלכל אחד יהיה את המקום שלו והקהילה שלה, ועי"ז יהיה שלום אמיתי. וז"ל באילה"ש כאן: כשאברהם ראה שבאים למריבה לאחר התוכחה, דבאמת התוכחה היתה צריכה להביא לאחיה שכן מדריכו לדרך האמת, אבל כשלא קיבלו ובאו למריבה, א"כ אין תועלת בחיבורם, ואמר הפרד נא מעלי, ובעל הטורים (שם פסוק י"א) כתב "בשביל לעשות שלום נפרדו", ופרדו איש מעל אחיו ס"ת שלום כ"כ בבעה"ט, וכן המציאות דבמקום שיש מריבה ואין שלום צריך להפרד. ואמר רבנו שדבר זה שמע בשם הח"ח שאמר: שמפרשה של רועי מקנה אברהם ורועי מקנה לוט אנו למדים, שעיקר סיבת המחלוקת באה על ידי שותפות.

ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו. (לך לך טו, יב) ובמדרש (מד, כא) שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן אמר ארבעה דברים הראה לו, גיהנם, ומלכיות, ומתן תורה, ובית המקדש, א"ל כל זמן שבניך עסוקים בשמים, הם ניצולים משמים, פירשו משמים הם ניזונין בשמים, א"ל כמה אתה רוצה שירדו בניך, בגיהנם, או במלכיות? ר' חנינא בר פפא אמר אברהם ברר לו את המלכיות, רבי יודן ור' אידי ור' חמא בר חנינא אמרו אברהם ברר גיהנם והקב"ה ברר לו את המלכיות וכו'. והנה כל הנכנס לפניו מהפתח של רבנו שליט"א יודע כי אינו מסיח לרגע ממשפט העתיד ובאזניו שמענו כיצד רבנו בוכה בדמעות שלישי כשמדבר על יום הדין הנורא, ונביא כאן כמה ענינים קצרים, ועוד חזון למועד להאריך בזה.

לומר שיענש בגיהנום

ברא את העולם, וברא כבר מתחילה את הגיהנום, ועשה אותו כ"כ גדול, כי ידע שהרבה מהעולם יהי בגיהנום!

יל"ע אם מה שאמרו בכתובות ח' ב' לעולם אל יפתח אדם פי לשטן שייך גם על האומר שיענש בגיהנם וכדו' או שזה שייך רק בענינים גשמיים?

פתח בעולם הזה

איתא בעירובין דף י"ט שלשה פתחים יש לגיהנום, אחד בירושלים ואחד בים וכו'. וכתב הג"ר יעקב עמדין בספרו מגדל עוז [בית המדות מס' גיהנום י"ז] כי באי איסלנד העומד בים הגדול הצפוני יש הר אחד מקיא אש תמיד כנחל גפרית וכו', וזהו אחד הפתחים של גיהנם שנמצא בים ע"ש.

וקצת משמע ממה דאומרים בסליחות ליוה"כ קטן 'ודאי זדון לבי אצלו גלוי חוטי עונתי עם דוק רשעי דיני אני אדע באש קלוי', הרי שאומר על עצמו את העונש שיענש, וכנראה שאין בזה משום פותח פה לשטן. (ימלא פי תהלתך עיונים בתפילה)

לחולים יורד

ובימינו לא לפני הרבה זמן נתפרץ ההר שם ויצא ממנו אש גדולה מאד, ונעשה פיה עצום מאד ששיבש את כל הטיסות באותו אזור לכמה ימים כידוע, ואמר רבינו שליט"א דכנראה צריך חיזוק באמונה בשכר ועונש, לכן הראה לנו הקב"ה את הגיהנם בצורה חיה. (פ"ח)

אמררבו: בזמן אחרון אנשים שחולים במחלה הנוראה, ויכול להיות שזה מקצר לו את הגיהנום, כיון שיסורין ממרקין, ויש לו יסורין גדולים, ממילא הם ממרקין, ובגיהנום כבר לא יהי כ"כ הרבה גיהנום, אבל לולא זאת, לא טוב....

כיבוש הנשמה

שמעתי ממרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרן יהודה ליב שטיינמן שליט"א שידוע שבשעה שאדם חוטא הוא מלכלך את נשמתו ותפקיד הגיהנום הוא לנקות את האדם מהליכלוך של העבירות כדי שיהא ראוי לזכות לכל הפחות בחלק כלשהו של נצח. והוסיף ששמע לבאר כיצד יראה אדם שיכנס לעולם הבא ללא שהתנקה מחטאיו כגון גביר שנתן הרבה כסף להציל אדם גדול והלה הבטיח לו שלאחר פטירתו יכנס לגן עדן, וכן היה תיכף לאחר פטירתו הכניסו אותו לגן עדן אבל היה שם לבד כל הזמן, והיה רואה שכל אדם שהיה מתקרב אליו ממרחק כמה פרסאות תיכף היה בורח ומתרחק ממנו מחמת שלא היה יכול לסבול את הריח הרע שבא מהעבירות של אותו אדם, וכך נשאר לבד ואמר לעצמו הכי זה גן עדן? הרי זה רע כגיהנום! על כן מוכרח האדם להתנקות מהחטא כדי לזכות להתקרב אל הבורא יתברך שהרי אין האדם יכול להכנס לגן עדן וליהנות מזיו השכינה ללא שקודם לכן יזוכך מחטאיו. (זיו אבות)

כל זמן שאדם חי יכול לתקן, אפילו רגע אחד יעשה תשובה, יתקבל. לא כל דבר מספיק תשובה לבד, יש כאלה שצריך תשובה וצריך גיהנום, אך עכ"פ יותר קל, אם לא, שם כבר אי אפשר לעשות שום דבר, אחרי שכבר נפטר אין שום דבר... (פרי חיים)

ונהנים ממנו עצה

לקיחת תקציבים

לפני כמה שנים שהשלטנות הציקו הרבה לעולם הישיבות בביקורת שונות וכו', ובמגביל הורידו את התמיכה שלהם לאחוזים נמוכים מאוד, נכנסו כמה מגדולי ראשי הישיבות שליט"א למרן רבנו שליט"א ופנו אליו בהצעה שאולי הישיבות יפסקו לקבל תמיכה מהמדינה בכלל, כי במצב כזה שהם נותנים סכום מועט כזה, כבר לא שווה להתעסק איתם בכלל.

ואמר להם רבנו שליט"א, שבאמת הם צודקים בטענתם, אבל שידעו להם שהמצב כעת הממשלה רוצה להציק לשיבות, וכעת הם מציקים בכסף שהם נותנים ובה יש להם סיפוק לתאותם.

אבל אם נפסיק לקחת מהם בכלל כסף, הם יתחילו להציק בעיקר הלימוד הישיבות בעניני הצבא וכדו', כי מטרתם וכוונתם להציק לכן עדיף להמשיך לקבל את התקציב הקטן ושירגישו הרשעים שהם מציקים לנו ובה יסתפקו (ובסוף של דבר התבטלה הממשלה ההיא והענינים הסתדרו בס"ד).

(א"ה), ונציין כאן דעת רבנו שליט"א ליזהר מאוד שלא לרמות ח"ו בענינים לו, ופ"א סיפר שמרן הסטיפלער זצ"ל נתן המלצה לאיזה ישיבה, וכשמע אח"כ שהם רימו ברישום לשלטנות, דרש מהם הסטיפלער שיחזירו חזרה את המכתב).

גיהנום כבר לא יהיה

ופעם התבטא רבנו על אחת שסבלה יסורים נוראים בנפש כמה עשרות שנים: הרי כבר היה לה גיהנום בעולם הזה, ולא יהי לה יותר גיהנום...

לדבר עם ילדים

נשאל רבינו מרן רה"י שליט"א על זה אם צריך לדבר עם הילדים על גיהנום, ואמר שאין להאריך בזה מדי כי זה יביא רק פחד בלבם ללא תועלת הרצויה. אבל צריך לומר להם "שיש גיהנום".

גיהנום גדול

והראה רבנו שליט"א מש"כ בתענית דף י' ע"א: תנו רבנן ארץ מצרים הויה ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה והוא אחד מששים בכוש, וכוש אחד מששים בעולם, ועולם אחד מששים בגן, וגן אחד מששים לעדן, ועדן אחד מששים לגיהנם, נמצא כל העולם כולו ככיסוי קדרה לגיהנם. ואומר רבינו בקול "אגרויסער גיהנום..." גיהנום גדול! ומוסיף, הקב"ה

מן הראוי לציין שאין למדים הלכות מפי מעשה, וע"כ אין לסמוך על הדברים למעשה בשום אופן, והכל נכתב בדרך מו"מ בלבד.

הנוגע בצואת האף

הורה רבנו שליט"א שליט"א בשם החזו"א זצ"ל, דאף לדעת הגר"א והמור וקציעה (והובאו דבריהם במ"ב סי' צ"ב סק"ל) שהנוגע בצואת האוזן והאף א"צ ליטול ידיו, אבל זה רק אם נגע במה שיצא לחוץ, אבל אם מכניס אצבעו לתוך האוזן או תוך האף, דינו כנוגע במקום מכוסה, שצריך ליטול כל אותה היד. (שיח תפילה עמ' מח).

נט"י אחרי חלאקה

בשו"ע סימן ד' כתוב דהמסתפר צריך ליטול ידיו. ויל"ע אם גם המספר צריך נט"י ועכ"פ צריך ליטול ידיו משום נקיות אם נגע בשערות במקום זיעה, ויל"ע כמה שיעור של תספורת להצריך נט"י. (ימלא פי תהלתך עמ' רפ"ג).

ולכן רבנו שמקפיד ליטול ידיו אחרי עשיית חלאקה, ממעט בזה כי קשה לו כל פעם לעשות כן. (קו' תגלחת מצוה עמ' ל"ח להרה"ג ר' יצחק אוהב ציון שליט"א, שכך אמר לו רבנו שליט"א)

ומיני אז שסיפרו למרן הגר"ק שליט"א דבר זה, התחיל להקפיד בכך ובכל פעם שגוזר לילדים חלאקה הוא נוטל ידיו. דלפני כן סמך על כך דלשון הגמ' בפסחים קיב, א מאן דשקיל מזייה משמע דוקא שלו. (מנחת תודה עמ' רל"ג) [א"ה וראה הליכות שלמה תפלה עמוד י"א שהגרש"ז ס"ל שאין חלאקה בכלל המספר שצריך ליטול ידיו עיי"ש]

נטילת ידים אחרי לוויה

רבנו נוהג ליטול ידיו כשמלוה מת ואע"פ שאינו נכנס לתוך ד"א של המת [ועי' במג"א אור"ח סי' ד ס"ק כא ובפרמ"ג א"א כ"א שם שרק ד' אמות אמנם בדינים והנהגות פ"ד אות כג מובא שהחזון איש נטל ידו אפי' שלא בתוך ד"א] (טהרת הכהנים כהלכתה עמ' קעג).

הרבה מים

הסתפק רבנו האם ענין זה שצריך ליטול ידים בהרבה מים כמ"ש סי' קנ"ח סעי' י' זה דוקא בנט"י לסעודה איפה שמוזכר בפוסקים בסימן קנ"ח, או אולי גם כשנוטל לבטל רוח רעה ולתפילה יש ענין בזה. וראה אילת השחר ויחי פרק מ"ח אות י"ד, ובאילת השחר שבת דף ס"ב ובזבחים דף קי"א [א"ה וראה בספר חסידים סימן נ"ח ובספר חסד לאלפים סימן קנ"ח ועוד].

הכניס ידו

כשהכניס רבנו פ"א את ידו לביהכ"ס לכבות את החשמל, נטל שוב את הידים. [א"ה ראה דעת תורה למהרש"ם שדן בזה. בארחות רבנו ח"א עמ' צ].

מכתבים הערות והוספות

גליון 118 לך לך תשע"ו | כתבנו אודות רבנו החזון איש זי"ע [שיום היארציט שלו ט"ו חשוון תשי"ד. ונביא עוד דברים שבאו בידנו מהקוראים בשם רבנו שליט"א על מרנא החזון אי"ש].

שמות רבנות והרבנית אצל החזון איש

ובשנים האחרונות נמצא בגנזי החזון איש שמות שרשם מרן זצ"ל לתפילה והיה רשום שם בכת"י החזו"א אהרן לייב בן נח צבי ותמר בת שרה. וכשהראו ד"ז לרבנו שליט"א אמר שהוא זוכר שהגיע לחזון איש לבקש ברכה לפני לידת בתו תחי'.

אכן יש חידוש בחזו"א שאצל רבנו רשם את שם אביו, ואצל הרבנית רשם שם אמה.

גזירות והרחקות

בענין גזירות והרחקות חכמים: ה' דעתו של מרן החזון איש ז"ל שא"צ להושיב בית דין ולדון על כל דבר ודבר ולגזור איסור לכל הציבור, אלא כל דבר שהסברא נותנת שצריך לגזור עליה כגון שהדבר יכול להביא לידי חטא ומכשול או למנוע מלקיים מצוה, ממילא יש על זה גזירת חכמים, והדבר נאסר והביא ראייה מדמצינו הרבה פעמים בגמ' ספיקות בתקנת חכמים וכדו' אמרי' מהו דתימא לגזור ולכאו' הא סוף סוף כל זמן שלא ישבו לתקן ולגזור לא נאסר, ועל כרחך שכשיש מקום בסברא לגזור הדבר נאסר גם בלי שיתקנו ע"ז בפירוש, ועיין בחזון איש יו"ד סימן ק"ג ס"ק י"א מ"ש שם.

כשלא היה לו כח

החזון איש כשהיה חלש מאוד, קודם כל היה לומד וכשהיה לו עוד יותר כח היה גם מתפלל, וכשהיה לו עוד יותר כח היה גם מברך ברכת המזון, כי הברכה זה היה הכי התאמצות בשבילו.

צדקה בעבורו

סיפר רבנו בשם הגר"א רוסר שליט"א שאשתו של החזון איש שאלה אותו הרי אינך מסכים לקבל מאף אחד כסף, ולמה הרופא בא לכאן בחינם, אמר לה החזון איש כל פעם שהוא בא, אני לוקח כסף ומניח לצדקה לזכות הרופא. (צדיק כתמר יפרח עמ' קמד)

התורה גדולה יותר

החזון איש אמר פעם על אדם מסוים שהוא אדם גדול, אבל התורה יותר גדולה ממנו ודו"ק (ואותו דבר אמר על אדם מוכשר שהוא מוכשה, אבל התורה יותר ממנו).

המהרי"ט גדול האחרונים

סיפר רבנו שיצא ספר של המהרי"ט על התורה בשם צפנת פענח, במהדורא חדשה ומביאים שם בשם החזו"א: שהמהרי"ט היה גדול האחרונים, ונשאל החזו"א האם גם מרבו? והשיב החזו"א כן.

ואמר רבנו שנראה שכוונתו לאותה תקופה, אבל לא ביחס להגר"א, או להמגן אברהם, אלא דנים כל תקופה בפני עצמה.

מנוחת הצהרים

מנוחת הצהריים של מרן ז"ל ה' שלקח לעיין בספריהם של המחברים שהיו מביאים לו את חיבוריהם שלא היה צריך לעמול כל כך (אעלה בתמר)

שם פלאי

החזון איש היה קורא להג"ר שמריהו גריינמן בכינוי קליינער' מפני שנקרא כשם אביו הלא הוא הגאון רבי שמריהו יוסף זצ"ל אב"ד קוסבא עיין שו"ע יו"ד סימן ר"מ סעיף ב' ולא יקראנו בשמו וכו', היה שם אביו כשם אחרים משנה שמם אם הוא של פלאי שאין הכל רגילים לקרות בו ע"כ.

לשפוך מים

שמעתי שהחזון איש היה נזהר לא לשפוך אפילו קצת מים שנשאר לו, מהדין לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לו, ולכן היה נזהר לא לשפוך אפילו מים שלא היה צריך. (והובן מדברי רבנו שכונת החזון איש היא שאפילו במקום שאין הפסד ממון בשפיכת המים כמו באמריקה שהמים שם בחינם מפני שיש מקומות שיוירד הרבה גשמים והממשלה לא לוקחת ע"ז כסף, בכל זאת הדין קיים שלא ישפוך, אף שגם אין טירחה להשיג מים אחרים שיש בברז בשפע, והכל מחמת הדין לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לו).

עולם הישיבות

ישיבת אור אלהן

בתמוז תשע"א הגיע שוב רבנו למסור שיחה לרגל מלאות שבעים שנה לעקידתו [ולע"ע לא הגיע לידנו תוכן השיחה].

מגיל צעיר

סיפר הגרמ"מ חדש זצ"ל שכבר בהיותו בחור צעיר בישיבה קטנה באור ישראל כבר נסע להכיר את רבנו, כי באותה עת הגיע לישיבה איזה בחור שעבר מכפר סבא ואמר לו שהגרא"ל זרק אותו מהישיבה, ואמר לו הבחור הנ"ל: אבל דע לך הוא יהיה גדול הדור, כי אמנם הוא זרק אותי אבל אני מרגיש שהוא עשה את זה באמת לטובתי ובנקיון הלב. ולכן נסע כבר אז לכפר סבא להכירו.

את בני בחוץ

פ"א הגיע הגרמ"מ זצ"ל לרבנו עם אחד מהתלמידים, והיה שלב שאמרו לו שיכול רק להיכנס לבדו ללא התלמיד, ואמר הגרמ"מ: אם כך איני רוצה להיכנס, כי אין אני מסוגל להשאיר 'את בני בחוץ'.

הסכנה מישמעאל

בחורף תשע"ו שהיה פחד גדול בירושלים מהערבים, הגיע הגרמ"מ להתיעץ עם רבנו בנוגע לשמירה על הישיבה ועוד.

אמר לו רבנו: שרה אמנו עינתה את הגר כדי לגרש אותה מביתה, והמלאך התגלה עליה ואמר לה שובי והתעני תחת גברתיך, הסיף רבנו בהתרגשות 'שרה אמנו מאמע אונזרע' - האמא שלנו רצתה לסלק את הגר כדי שישמעאל וזרעו לא יהיה להם שייכות ושליטה על בני ישראל ולא יעשו להם צרות, אבל משמים נגזר אחרת, שוב אל שרה, בני ישראל לא ינצלו מישמעאל עד ביאת גואל צדק במהרה.

ישיבה שהיא בית

כשהובא שאלה לפני רבנו האם לקבל בחור מסוים לישיבת אור אלהן, עקב בעיות בבית אמר רבנו יש ישיבה שבחורים באים ללמוד שם אבל הבית שלהם נשאר ביתם, ולכן צריך להתחשב בזה, אבל באור אלהן הישיבה היא הבית של הבחורים וממילא אין לחשוש.

הקמת הישיבות

בכ"ט סיון תשס"א במלאות ששים שנה לפטירת הגה"ק ר' אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד שעל שמו נקראת הישיבה הגיע רבנו שליט"א למסור שיחה [והבאנו את השיחה במלואה בגליון חוקת תשע"ה ונביא כאן רק קטע א'] ידוע שלפני מלחמת העולם לא היו כמעט ישיבות ברוב המקומות, ולמשל בארץ ישראל היו רק ישיבה אחת או שתים, וכן לא בארה"ב, ולא באנגליה, ולא בצרפת, רק בליטא, פולין, והונגריה היו ישיבות, ובזמן המלחמה נהרגו כולם גם צדיקים גדולי עולם ופשוטי עם, ועמהם גם הגאון הקדוש רבי אלחנן וסרמן השם ינקום דמו.

ויש באמת זכות לישיבה כאן מה שהושיבו ישיבה על קברו, וקראו את שם הישיבה על שמו, ולא רק זה אלא בכלל כל הצדיקים האלה כמובן שלא הלכו לחנם, אלא כמובן שקבלו פיצוי על הריגתם, ע"י מה שלומדים את תורתם, וכמו התורה של ר' אלחנן שלומדים בכל הישיבות, וזוהי זכות גדולה וזה במקום הגופים שנאבדו, אבל הנשמות נשארו, והיכן הן נשארו במה שממשיך הכח שלהם מה שהשפיעו בלימוד התורה שלהם במעשה המצוות שלהם, זה נמשך עד עכשיו, ומכח זה צמחה תורה, ודוקא באלה המקומות שלא היה בהם כ"כ תורה כמו בארץ ישראל נתרבו ב"ה ישיבות, ונתרבו תלמידי חכמים ונתרבו לומדי תורה, וכן באמריקה ובאנגליה, ואפ"י בצרפת בכל המקומות שכמעט לא היו בהם ישיבות, עכשיו צמחו בהם ישיבות, צמחו בני תורה, ויש ג"כ בעלי תשובה, הכל בזכות אלה הקדושים שאבדו. וכאן המשיך רבנו לדבר בענין השערים של בית המקדש ע"י במה שהובא שם.

בעל זכרון

לאחר כעשר שנים הגיע רבנו לישיבת 'כנסת מאיר בראשון לציון' ודיבר שם הגרמ"מ חדש זצ"ל וחזר על הדרשה שרבנו מסר בישיבה בזמנו, ומאוד התפעל רבנו שחזר על הכל בדקדוק רב.

אור אליצור

הישיבה נפתחה בבני ברק ע"י הגאון ר' מסעוד בן שמעון שליט"א.

קטע קצר מתוך שיחת רבנו בבואו לחזק את בני הישיבה.

עמד בדבריו על ירידת הדורות שיש לנו בכל דור ודור, ועד כמה כל אחד ואחד צריך לשאוף עד כמה שאפשר ועד כמה שהוא יכול, היום לא דורשים מאף אחד להיות הרמב"ם או רבי עקיבא איגר אלא על כל אחד ואחד לשאוף להצלחה וככל שיעמול יותר כך ישיג יותר. 'מי שרוצה ושואף באמת יצליח לבסוף ובתנאי שיעמול' וכאן בשכונת קרית הרצוג אור התורה פורח ברוך ה' ובפרט בישיבה הגדולה אור אליצור אשר עשרות בחורים ואברכים עמלים ויגיעת בתורה, להיות גדולים בתורה.

א"ה בשבועות הקרובים נכתוב אודות ישיבות: אור ברוך, אור ישראל, אור לישרים, אמרי צבי. מי שיש ביזו חומר אודות הישיבות הנ"ל נא לשלוח בהקדם.

הוקדש ע"י הרב ישראל סילברסטין שליט"א לרגל הולדת בתו בשעטו"מ יזכו לגדלה לתורה ולחופה ולמעשים טובים

הוקדש ע"י הרב גדליה סילמן שליט"א לרגל הולדת בתו בשעטו"מ, יזכו לגדלה לתורה ולחופה ולמעשים טובים

הוקדש ע"י הרב י.ה. שליט"א לרגל הולדת בנו בשעטו"מ, יזכו לגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים

מי שמעוניין להנציח תאריכים מסויימים במהלך השנה רצוי שיפנה כעת, כדי שנדע שאנו יכולים לעמוד במשימה. ניתן לתרום בפניה למוקד המגבית בטל' 072-2164440, בפניה לדוא"ל המערכת, או בכרטיס אשראי בעמדות נדרים פלוס בבתי הכנסת ברחבי הארץ.

עקב בעיות בהפצה הסדירה יהיה ניתן לקבל גליונות (גם כמות) בחניות פוטו ציון, גל פז בני ברק, גל פז ירושלים.